

Redactioneel

Veel autochtone Nederlanders zijn vervreemd van de traditioneel kerkelijke godsdienst van hun jeugd en zoeken houvast en *happinez* in nieuwe spiritualiteit. Of, zoals filosoof Charles Taylor het zegt in zijn *A Secular Age*: 'De westerse mens is naarstig op zoek naar wat hij onderweg ooit verloor.' Kluun schreef er desgevraagd een essay over in het kader van de Maand van de Spiritualiteit. Deze aflevering van *Roodkoper* begint met een kritische bespreking van het resultaat.

Veel allochtone Nederlanders zijn vanuit een traditioneel religieuze samenleving terecht gekomen in een vreemde, moderne, gesecculariseerde wereld, en zoeken houvast in van huis uit meegenomen cultureel-religieuze, met name islamitische gebruiken en omgangsvormen. Dat botst soms met autochtone gewoonten.

Europa islamiseert. Dat is een gegeven. Maar de inschatting van de ernst en de omvang daarvan loopt sterk uiteen. Tegenover de extreme opvattingen van Geert Wilders staat een heel palet aan genuanceerdere en meer op feiten gebaseerde visies. Daarvan getuigt deze aflevering van *Roodkoper* in een tiental bijdragen. De ter zake deskundige Leidse hoogleraar Maurits Berger meent dat de Europese kernwaarden door de invloed van de islam niet zullen worden aangetast. Volgens Sadik Harcharoui, bestuursvoorzitter van Forum, moet het bewaren van de democratische rechtsstaat ook mogelijk zijn, als de 'Europese islam' (ultra-)orthodox uitvalt.

Umar Ryad, islamoloog te Leiden, legt uit hoe het (ultra-)orthodoxe *salafisme*, dat zijn aanhang in Nederland zag groeien en inmiddels weer ziet afnemen, als een oorspronkelijk zuiver religieuze hervormingsbeweging betrokken raakte bij de antikoloniale, politieke strijd.

Als het over de toekomst gaat, is een Europa zonder moslims niet meer denkbaar. En als het over het verleden gaat, is onze Europese beschaving ook niet denkbaar zonder islam. Alex van Heusden wijst er nog eens op dat 'onze' filosofie, wiskunde, astronomie, geneeskunde en nog veel meer in grote mate schatplichtig is aan de middeleeuwse islamitische beschaving met haar eigen 'Renaissance' en 'Verlichting'. Ook onze dagelijkse koffie en de beroemde koffiehuisen, waar de Europese cultuur eeuwenlang groeide en bloeide, hebben we aan de moslims te danken, zoals Kitty Nooy in een aromatisch essay vertelt.

Over beschaving gesproken: naast de bijdragen over de islam in deze *Roodkoper* onder andere ook aandacht voor de voor eeuwig verstilde King of Pop Michael Jackson, de evangelisch gedreven schilder Vincent van Gogh, de eigenzinnige schrijfster Helene Nolthenius, de nieuwste heilige pater Damiaan, het tragische lot van de joods-katholieke familie Löb, en de joodse familiechroniek *Leedvermaak* met zijn *Happy End*. Leesstof genoeg voor de komende wintermaanden.

En de poëzie. Anneke Reitsma bespreekt het religieuze en politieke engagement van liefde-dichter W.H. Auden; J.T.P. de Bruijn leidt ons in in de mystieke Perzische poëzie van Roemi en Aafke Steenhuis neemt ons vast mee op de schaats. Ook lezen we nieuwe gedichten van de Irakese vluchteling Rodaan Al Galidi, een van die vele ontwortelde allochtonen die ons respect, onze zorg en aandacht verdienen.

In zijn ellendige jaren
liet ik mijn volk in de steek,
ontsnapte ik naar een ander taal...

uit: Roodkoper, 13^e jaargang, nummer 4 – november 2009